

Zmiany zachodzące w strukturze demograficznej miasta wskazują na negatywny charakter ponieważ w ostatnich latach liczba ludności Częstochowy systematycznie maleje (w roku 2002 – 250.862, w 2010 r. - 237.341 natomiast w roku 2019 - 220.433).

Ponadto w Częstochowie zaobserwowano wystąpienia zjawiska określonego „kurczeniem się” miasta.

Lokalne społeczeństwo charakteryzuje się stosunkowo wysoką średnią wieku. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w szybkim tempie maleje, co w przyszłości będzie implikować problemy związane z koniecznością zwiększenia wydatków socjalnych oraz ograniczaniem potencjału ludnościowego miasta. W większości przypadków sytuacja taka wskazuje na niską atrakcyjność danego obszaru, w szczególności dla osób młodych, co potwierdzają wysokie ujemne wskaźniki migracji oraz przyrostu naturalnego.

Rok	Ogółem	Przedział wiekowy 65-69	Przedział wiekowy 70 i więcej
2002	250 862	11 545	23 590
2005	246 890	11 011	25 250
2009	239 319	9 303	27 139
2010	237 341	9 403	27 356
2011	235 798	10 583	27 240
2012	234 472	11 828	27 160

Wykaz działań na rzecz seniorów - Urząd Miasta Częstochowy

Oficjalny portal miejski

Rok	Ogółem	Przedział wiekowy 65-69	Przedział wiekowy 70 i więcej
2002	250 862	11 545	23 590
2005	246 890	11 011	25 250
2009	239 319	9 303	27 139
2010	237 341	9 403	27 356
2013	232 318	12 957	27 196
2014	230 123	14 078	27 316
2015	228 179	15 399	27 601
2016	226 225	16 059	28 532
2017	274 376	16 797	29 428
2018	222 292	17 358	30 382

Rok	Ogółem	Przedział wiekowy 65-69	Przedział wiekowy 70 i więcej
2002	250 862	11 545	23 590
2005	246 890	11 011	25 250
2009	239 319	9 303	27 139
2010	237 341	9 403	27 356
2019	220 433	17 925	31 364

Mając na uwadze zmiany w strukturze wiekowej ludności niezbędne jest zapewnienie specyficznych form pomocy i wsparcia osobom starszym, w celu jak najdłuższego utrzymania ich we własnym środowisku oraz niedoprowadzanie do marginalizacji. Dostrzegając powyższy problem, zapisano go w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2007-2013, w Celu strategicznym 1. „Aktywna polityka prorodzinna”, Celu operacyjnym 1.5. „Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja”. Ponadto Zarządzeniem Nr 2932/10 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 19.11.2010 r. przyjęto Częstochowski program wsparcia seniorów na lata 2010-2013. Zintegrowany system wsparcia, opieki i integracji częstochowskich seniorów oparty jest na partnerskiej współpracy samorządu miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze wsparcia społecznego. Główne cele programu to:

1. Wspieranie aktywności seniorów.
2. Wspieranie seniorów w realizacji ról rodzinnych.
3. Dostosowywanie warunków życia seniorów i oferty usług społecznych do zmieniających się ich potrzeb i możliwości.
4. Dostarczanie wsparcia seniorom w sytuacjach kryzysowych.
5. Poprawa społecznego obrazu starości.

Działania podejmowane na rzecz częstochowskich seniorów:

1. Muzeum Częstochowskie

- a) współorganizacja wystaw z Częstochowskim Stowarzyszeniem Plastyków im. J. Dudy-Gracza pn. „XXX Dobroczynna i Konkursowa Wystawa członków Stowarzyszenie” w Galerii Malarstwa i Rzeźby XIX i XX w. lub w Galerii Dobrej Sztuki (listopad / grudzień 2011),
- b) współorganizacja wystawy ze Stowarzyszeniem Seniorów Lotnictwa Aeroklubu Częstochowskiego w Galerii „Poddasze” w Ratuszu (listopad / grudzień 2011),
- c) spotkania członków koła seniorów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa w Częstochowie w Muzeum górnictwa Rud Żelaza,
- d) odczyty pracowników Muzeum Częstochowskiego dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Akademii Jana Długosza w Częstochowie.

2. Ośrodek Promocji Kultury „Gaude Mater”

- a) bezpłatne udostępnienie sali na cotygodniowe spotkania Klubu Literackiego „Złota Jesień”,
- b) organizacja imprez niebiletowanych, m.in. Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego Hot Jazz Spring, Dni Częstochowy, Dni europejskiej Kultury Ludowej, Dni Kultury Chrześcijańskiej, cykle koncertów: Koncerty Letnie w Altanie Parkowej, Muzyczne Wieczory Kameralne „Classic Tea” połączone z degustacją herbaty, Akademia Pana Chopina, Z kolęda po Częstochowie oraz strofa Debiutu – Turniej Jednego Wiersza, spotkania z operą, z muzyką country, promocje książek, wystawy,
- c) specjalne ceny biletów na koncerty Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”, Festiwalu im. Kaliny Jędrusik i wybrane Dni Kultury Chrześcijańskiej dla słuchaczy uniwersytetów trzeciego wieku,
- d) bilety ulgowe dla emerytów i rencistów na imprezy biletowane,
- e) bezpłatne wejściówki dla podopiecznych domów pomocy społecznej.

3. Filharmonia Częstochowska

- a) ulgowe bilety dla seniorów legitymujących się kartą emeryta lub rencisty,
- b) ulgowe bilety dla słuchaczy uniwersytetów trzeciego wieku.

4. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie

Realizacja przedsięwzięć w ramach akcji „Aktywny Senior”

- a) zajęcia z pływania i gimnastyki w wodzie pod okiem instruktora oraz „callanetics” na Pływalni

Krytej przy Alei Niepodległości,

b) organizacja wycieczek krajoznawczych,

c) organizacja Senioriady '2011.

5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie

a) prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Częstochowie przy ul. Focha 71 a (DDPS), w ramach którego organizowane dla seniorów są wieczorki taneczne, pokazy filmowe, imprezy okolicznościowe oraz wycieczki; ponadto w DDPS funkcjonuje zespół wokalnemuzyyczny „Starsza Młodzież”,

b) prowadzenie przy DDPS Klubu Seniora,

c) realizacja projektu socjalnego „Wnuczek-Wnuczka” zapobiegającego osamotnieniu osób starszych i popularyzującego ideę wolontariatu na rzecz tej grupy,

d) realizacja od 01.10.2011 r. projektu socjalnego pn. „Bank Czasu Seniora” popularyzującego wolontariat wśród seniorów,

e) realizacja projektu socjalnego „Kawiarenka dla Seniora”, którego celem jest aktywizacja środowiska senioralnego i nawiązywanie kontaktów międzyludzkich,

f) prowadzenie w DDPS punktu pomocy doraźnej,

g) realizacja projektu socjalnego pn. „Seniorzy dzieciom, dzieci seniorom”,

h) prowadzenie dla pensjonariuszy DDPS gimnastyki geriatrycznej oraz warsztatów motywacyjnych (terapeutycznych),

i) podnoszenie jakości świadczonych przez MOPS usług opiekuńczych,

j) organizacja imprez integracyjnych, promujących pozytywny wizerunek seniora,

k) prowadzenie „Kącika kosmetycznego i fryzjerskiego” przy wsparciu wolontariatu młodzieżowego,

l) realizacja, przez pracowników MOPS, pracy socjalnej oraz objęcie świadczeniami materialnymi rodziny, w których znajdują się osoby w wieku senioralnym.

6. Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie

a) rozpoczęte prace otworzenia w strukturach Szpitala, Poradni Geriatrycznej w budynku przy ul. Bony (planowany termin otwarcia styczeń 2012 r.),

b) edukacja pacjentów oraz ich rodzin w kierunku specyfiki objawów chorób dotyczących głównie osób w podeszłym wieku.

7. Komenda Miejska Policji oraz Straż Miejska

a) propagowanie informacji o zagrożeniach skierowanych na osoby starsze,

b) opracowanie ulotek informacyjno-edukacyjnych na temat bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz miejscach publicznych.

8. Techniczne Zakłady Naukowe

a) realizacja projektu „Przyjazna biblioteka” - mającego na celu umożliwienie seniorom nieodpłatne korzystanie ze szkolnego centrum multimedialnego i zasobów biblioteki.

9. Teatr im. Adama Mickiewicza

a) ulgowe bilety dla seniorów,

b) zniżki i promocje na zakup biletu grupowego (np. dla słuchaczy uniwersytetów trzeciego wieku, członków stowarzyszeń),

c) promocyjne ceny biletów na cykl „Środy studenckie w Teatrze” oraz „Salon Poezji w Teatrze”.

10. Miejska Galeria Sztuki

a) realizacja programu „Kino Seniora”,

b) realizacja rodzinnego projektu edukacyjno-warsztatowego „Zróbmy to razem” adresowanego do dwóch pokoleń: dziadków i wnucząt (od 5 do 10 roku życia). Projekt ma na celu stworzenie warunków do działania twórczego, w wyniku którego powstaje dziećmi i młodzieżą najmłodszymi a seniorami. Uczestnictwo w warsztatach jest bezpłatne.

11. Biblioteka Publiczna im. dr Władysława Biegańskiego

a) dla pokolenia 50+ organizowane są spotkania autorskie, wykłady, prelekcje oraz głośne czytanie,

b) spotkania Stowarzyszenia Optymalni,

c) comiesięczne spotkania sympatyków i miłośników w Dyskusyjnym Klubie Książki dla dorosłych,

d) spotkania w Fili nr 10 (ul. Michałowskiego 20) pn. „To i owo – nie tylko o książkach” związane z literaturą, kulturą, sztuką, historią Częstochowy i regionu oraz wspomnieniami z własnego dzieciństwa, tradycjami i obyczajami panującymi w częstochowskich domach w przeszłości i

obecnie,

e) organizacja w Filii Muzycznej (Aleja Niepodległości 41) warsztatów komputerowych dla seniorów pn. „Komputromania” w każdy wtorek w godz. 14.00 – 14.00,

f) organizacja spotkań z przedstawicielami Grupy Literackiej „Fraszka”,

g) organizacja indywidualnych wystawa przedstawicieli Częstochowskiego Stowarzyszenia Plastyków im. Jerzego Dudy-Gracza,

h) realizacja projektu pn. „Stowarzyszenie systemu i punktów e-informacji kulturalnej w sieci miejskich bibliotek publicznych w Częstochowie” polegającego na wyposażeniu placówek bibliotecznych w zestawy komputerowe niezbędne do prowadzenia warsztatów komputerowych dla seniorów (nauka poruszania się w sieci, wyszukiwania informacji w Internecie, zakładania elektronicznych kont pocztowych, wypełnianie formularzy, ankiet i innych dokumentów w wersji elektronicznej).

12. Uniwersytety Trzeciego Wieku

a) Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Akademii Polonijnej w Częstochowie,

b) Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej,

c) Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Wydziale Pedagogicznym Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

13. Kluby seniora

a) ul. Witosa 1B (Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ”) – czynny w poniedziałki od godz. 15.00,

b) ul. Czecha 21 (Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ”) – czynny w środy od godz. 16.00 – 19.00,

c) Aleja Armii Krajowej 66 m. 274 a (Częstochowska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasza Praca”) - czynny w poniedziałki, środy od godz. 9.00 – 12.00,

d) Aleja Pokoju 13, ul. Mireckiego 25 Koło nr 2 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – czynny w poniedziałki, wtorki od godz. 10.00 - 12.00, czwartki od godz. 16.00 – 18.00,

e) ul. Ossowskiego 9 (Parafia św. Melchiora Grodzieckiego) – czynny we wtorki od godz. 10.00 – 11.30,

f) ul. Staszica 5 (Caritas Archidiecezji Częstochowskiej) – czynny we wtorki od godz. 12.00 – 16.00,

g) ul. Rapackiego 3/5 (Caritas Archidiecezji Częstochowskiej) – czynny we wtorki od godz.

10.00 – 15.00,

h) ul. Michałowskiego 28A (Caritas Archidiecezji Częstochowskiej) – czynny we wtorki od godz. 16.00 – 18.00,

i) ul. Krasińskiego 11a (Polski Komitet Pomocy Społecznej) – czynny w soboty i niedziele od godz. 12.00,

j) Aleja Wolności 20 (Polski Związek Niewidomych) – czynny w poniedziałki od 15.00 – 17.00, środy od godz. 10.00 – 13.00,

k) ul. Gajowa 2/6 (Parafia pw. Zesłania Ducha Świętego) – czynny w poniedziałki od godz. 10.00 - 12.00,

l) ul. Nowowiejskiego 3 (Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejski) – czynny w poniedziałki, środki, piątki od godz. 14.00 – 16.00 lub 17.00,

m) ul. Sikorskiego 85 (Parafia pw. Krzyża Świętego) – czynny we wtorki od godz. 16.30 – 18.00,

n) ul. Starzyńskiego 11 (Parafia św. Maksymiliana Kolbe) – czynny we wtorki, czwartki od godz. 19.00 do godz. 21.00,

o) ul. Focha 71a (Dzienny Dom Pomocy Społecznej) – czynny we wtorki, czwartki od godz. 13.00 – 15.00,

p) ul. Orzechowskiego 1 (Parafia pw. Narodzenia Pańskiego),

r) ul. Bardowskiego 21a (Stowarzyszenie Współpracy z Osobami Niepełnosprawnymi „Tacy sami”),

s) ul. Focha 71A (Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi i ich Rodzinom „Yava”).

14. Organizacje pozarządowe

a) poprawa warunków bytowych członków Stowarzyszeń,

b) organizacja turnusów rehabilitacyjnych oraz leczenia sanatoryjnego,

c) działalność kulturalna mająca na celu zagospodarowanie wolnego czasu i mobilizowanie seniorów do aktywnego udziału w życiu artystycznym lokalnych środowisk,

d) bezpłatne porady prawne dla członków Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,

e) szkolenia z lekarzami i pielęgniarzami,

f) prowadzenie rehabilitacji.

15. Projekty dofinansowane przez Miasto Częstochowę w ramach otwartych konkursów ofert na łączną kwotę 46.000 zł

„Radosna jesień życia”,
„Rehabilitacja społeczna osób starszych i samotnych”,
„Wspieranie inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych oraz osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej”,
„Imprezy integracyjne częstochowskich seniorów”,
„Klub Seniora Złotego Wieku”,
„Naucz się bycia seniorem – zajęcia w Klubie Seniora”,
„Wspieranie inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych oraz osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej - turnus rehabilitacyjny”,
„Udzielanie wsparcia socjalnego i aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej z terenu miasta Częstochowy”,
„Integracja społeczna i przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych”,
„Szachowy Klub Seniora”,
„Klub Seniora – Lato Życia”,
„Klub seniora”,
„Jesień życia w pełnym słońcu”,
„Klub seniora – Świetlica Złotego Wieku”,
„Osoby starsze są wśród nas – integracja międzypokoleniowa”,
„Budowanie więzi między pokoleniami”,
„Razem łatwiej – integracja społeczna i przeciwdziałania marginalizacji osób starszych na terenie Śródmieścia miasta Częstochowy”.

Informację zamieściła

Agnieszka Świercz - PZS